

توسعه یا انحطاط در معماری خانه های مسکونی دوره پهلوی متأثر از فرهنگ غرب

محمد باقری ۱

۱- کارشناس ارشد مطالعات معماری ایران ، مهندس معمار ، mb.bagheri1351@gmail.com

چکیده :

امروزه توسعه فرهنگ غرب در کشورهای مختلف جهان از جمله در ایران ، تاثیرات متفاوتی بر ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی افراد به دنبال داشته است . سبک معماری خانه های مسکونی نیز از این جریان استثناء نبوده، و با ورود فرهنگ غرب در جامعه ، سبک معماری متناسب با آن تغییر پیدا کرده است. معماری ایران با محوریت حفظ حریم و محرمیت، نوع ساخت خانه ، نحوه ی تفکیک قسمت های خانه ، سلسله مراتب ورودی و ... طراحی شده، و با بهره گیری از فرهنگ ایرانی- اسلامی به کار برده می شود. تغییر در فرم الگوی معماری خانه ها و از بین رفتن حریم ها با توسعه فرهنگ غربی از جمله در بعد حریم خصوصی فیزیکی که شامل پوشش و محل زندگی است ، مطابق با فرهنگ و عرف جامعه ایرانی نبوده، و چالش بزرگی را در معماری خانه های مسکونی به وجود آورده است . در این مقاله با استفاده از روش گردآوری اطلاعات و داده های به دست آمده از اسناد تاریخی و کتابخانه ای و با توصیف و تحلیل این داده ها ، گوشه ای از چالش به وجود آمده را در دوره پهلوی مورد تجزیه و تحلیل قرار داده ، و به این سوال اساسی پرداخته که آیا تغییرات ایجاد شده در الگوی معماری خانه ها در دوره پهلوی متأثر از فرهنگ غربی بوده است ؟ یافته های پژوهش حاکی از آن است که نفوذ فرهنگ غرب در معماری ایران بی تاثیر نبوده ، و باعث تغییر در الگوی معماری خانه های مسکونی ایران از حالت حیاط دار و افقی به حالت آپارتمانی و عمودی گردیده است .

کلید واژه ها : دولت پهلوی ، معماری خانه ها ، دوره گذار ، هویت در معماری ، کوی های میان مرتبه ، آپارتمان های بلندمرتبه .

۱- مقدمه :

در جهان امروز تمام جوامع در پی توسعه همه جانبه در جامعه خود می باشند. هر توسعه ای مستلزم تغییرات است، و فرآیند توسعه بدون تغییرات عمیق در ساختارهای فرهنگی و اجتماعی، محقق نخواهد شد. بعد فرهنگی تنها یکی از اجزای توسعه نیست، بلکه عامل اساسی است. یعنی توسعه ای که نتواند حیات فرهنگی را تشخیص دهد، واز آن بهره مند